

DOVREFJELL- SUNNDALSFJELLA

ENIGE OG TRO TIL
DOVRE FALLER

NORGES TAK

Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark med omkringliggende verneområder dekker et areal på ca 4367 km² og er et av de største sammenhengende verneområdene på fastlands-Norge. I Dovrefjell-Sunndalsfjella kan du oppleve et variert landskap med både geologiske, botaniske, zoologiske og kulturhistoriske attraksjoner. Her finnes et nær intakt økosystem med blant annet villrein, jerv, fjellrev, ravn og kongeørn. Den eneste norske moskusstammen holder også til på Dovrefjell.

Rådville kvinner til fjells (KSK)

Mot Veslsvartdalen (PJ)

NATUROPPLEVELSER

Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark gir mange muligheter for friluftsliv. Du kan bevege deg til fots eller på ski og overnatte hvor du vil. I øst opplever du rolige landskapsformer og relativt tørre områder. Hvis du besøker nasjonalparken fra vest møter du vestlandsnaturen med bratte, kvasse fjell og dype daler. En tur til Snøhetta er absolutt et høydepunkt. Du kan starte på Kongsvoll og gå inn til Reinheim, eller fra Hjerinn til Snøheim, som er fine utgangspunkt for en dagstur til Snøhetta. På vei inn

mot Snøhetta er det gode muligheter for å se moskus. Et annet alternativ er å oppleve Snøhetta fra Norsk Villreinsenter sin paviljong på Tverrfjellet ved Hjerinn.

Den Norske Turistforening har noen merkete stier og løyper mellom turistthytene. Hvis du ferdes i disse områdene er det viktig å ta hensyn til villreinen, spesielt om vinteren og våren. I de indre delene av nasjonalparken er det få merkete stier og løyper.

Viewpoint Snøhetta på Tverrfjellet (HY/SNO)

Viewpoint Snøhetta sett innenfra (NVN)

Snøhetta ved morgengry (P1)

LANDSKAP OG GEOLOGI

Mangfold og særpreg

I Dovrefjell-Sunndalsfjella er kontrastene store. Med sin geografiske beliggenhet er området et møtested mellom oseanisk og kontinentalt klima, der terrengformer, geologi og vegetasjon varierer mye fra øst til vest.

Naturtypene varierer fra høgfjellsplatå og ruvende topper, til rike våtmarker, frodig lyngmark og dramatisk vassdragsnatur i lavere områder. Frodige seterdaler skjærer inn i høgfjellets randsoner.

I nordvestre deler av området finner vi dramatiske og nesten alpine landskapsformer ut mot Sunndalen og Romsdalen. Topper som Storkalken (1880 moh.) i vest, "kongelige" Storskrymtan (1985 moh.) og velkjente Snøhetta (2286 moh.) må nevnes.

Berggrunnen i vestlige deler består av gammelt grunnfjell, som gir harde og sure bergarter, mens områdene nord og øst for Snøhetta består av yngre bergarter som gir næringsrikt jordsmonn. Knutshøene og andre fjellpartier i øst er kjent for sin rike fjellflora.

Skrymtan (P1)

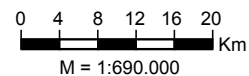
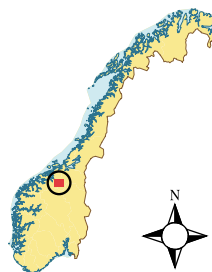

Sørhellsfossen (P1)

TEGNFORKLARING

- Fylkesgrense
- Nasjonalpark
- Landskapsvernområde
- Naturresevat
- Biotopvern
- Parkering
- Overnatting
- Servering
- Nasjonalparksenter
- Campingplass
- Betjent turisthytte
- Selvbetjent turisthytte
- Ubetjent turisthytte

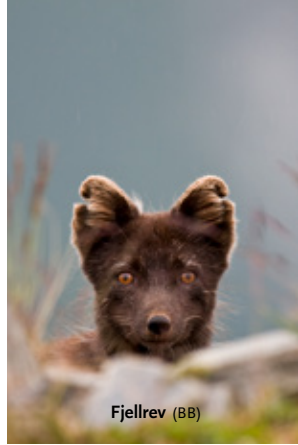
Fjellerke (BB)

Boltit (KA)

Reinsbukk (PJ)

Fjellrev (BB)

DYRE- OG FUGLELIV

Rovfugl, jerv og fjellrev

Det varierte plantedekket gir gode forhold for et variert fugleliv – fra ryer og småfugl til de større rovfuglene som kongeørn, jaktfalk, ravn og fjellvåk.

Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er et viktig leveområde for jerv i Sør-Norge. Er du heldig kan du få et glimt av denne "evige vandreren", men det vanligste er nok å krysse dens karakteristiske sporrekker på snøen. Fjellrevene som lever i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark stammer fra rever som er avlet opp i fangenskap og sluppet ut i fjellet. Håpet er at disse fjellrevene skal være med på å gjenopprette en levedyktig fjellrevbestand i Norge.

Moskus – det raggete urtidsdyret

Moskusen døde ut i Europa i løpet av siste istid. I dag har moskusen funnet seg til rette i Dovrefjell-Sunndalsfjella etter flere utsettinger mellom 1932 og 1953. Med sin kompakte kropp og kraftige pels er urtidsdyret godt rustet til å tåle harde vintre på fjellet.

Moskusen bryr seg lite om mennesker, men hvis den føler seg truet kan den i verste fall angripe. For å unngå uheldige møter mellom moskus og mennesker bør du holde en minimumsavstand på 200 m. Dersom du ser moskus i terrenget eller langs stien bør du ta en omvei og la moskusen ha "forkjøringsrett".

En av Europas siste villreinstammer

I Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark finnes det levedyktige bestander av den opprinnelige ville fjellreinen, som ikke har hatt innblanding av tamrein. Villreinen kom til våre områder da isen smeltet etter siste istid, og har siden vært en viktig ressurs for menneskene i området. Årtusener med jakt og fangst har gjort villreinen veldig sky. Den har god luktesans og kan oppdage mennesker på opp mot en kilometers avstand. Hvis du oppdager villrein før den har oppdaget deg, bør du holde deg i ro til reinsdyra har trukket unna.

Mogop (BB)

PLANTELIV

Enestående fjellflora

Den rike floraen på Dovrefjell-Sunndalsfjella ble oppdaget av botanikeren G.C. Oeder i 1750-årene. Siden den gang har botanikere valfartet til området. Kalkholdige bergarter er en viktig årsak til det spesielle plantelivet. Det finnes flere sjeldne arter slik som knutshørapp, høyfjellsklokke, dovrevalmue, dovreløvetann, norsk malurt, snøstjerneblom og tinderublom. Noen av disse artene antas å ha overlevd på isfrie fjelltopper under siste istid, så kalte nunataker.

Greplyng (P)

Fangstgrop Sørhellhø (P)

HISTORIE OG KULTURMINNER

Fjellet og folket

Da isen trakk seg tilbake etter siste istid, vandret villreinen inn i det som i dag er Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. I villreinenes fotefar fulgte jegerfolket. Det er funnet steinalderboplasser som er rundt 9 400 år gamle. I hele området finnes tallrike fangstminner som buestillinger (skjul for bueskyttere), fangstgroper og fangst-ruser. Ved Aursjøen er det funnet en samisk boplass fra 900-tallet.

Det er gjort flest funn fra steinalderen i de vestligste områdene, der buestillinger dominerer. I de østlige delene dominerer funn av fangstgroper. Mellom Fokstugu og Kongsvold ligger ett av verdens største registrerte fangstanlegg, med rundt 1250 groper over en strekning på 27 km.

Gamle hustuffer viser at folk livnærte seg i fjelldalene året rundt. Etter Olav den helliges død ble Dovrefjell en vandringsled for pilegrimenes valfart til Nidaros og helgenkongens grav. Forekomster av krom-, kobber-, sink- og svovelholdig malm trakk bergverksdrift opp til snaufjellet.

Gamle pilespisser av stein (P1)

I en nasjonalpark er du naturens gjest

- Gå hvor du vil, på beina eller på ski. Alt som har motor er i utgangspunktet forbudt.
- Rast hvor du vil, og overnatt gjerne i telt. Rydd opp etter deg, og ta med søpla hjem.
- Du kan tenne bål, men husk det generelle bålrensingsforbudet i skogsmark mellom 15. april og 15. september. Vis hensyn når du sanker ved.
- Du kan plukke bær, sopp og vanlige planter til eget bruk. Vis hensyn til kulturminner, vegetasjon og dyreliv. Ta ekstra hensyn i hekke- og yngletida.
- Benytt deg av mulighetene til jakt og fiske. Husk jakt-/fiskekort. Ikke bruk levende fisk som agn. Du må heller ikke ta med deg levende fisk fra ett vassdrag til et annet.
- Du kan ta med deg hund, men husk båndtvang i perioden 1. april til 20. august (utvidet båndtvang i enkelte kommuner).

Kort om Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark

Hvor:

Nesset og Sunndal kommuner i Møre og Romsdal fylke, Oppdal kommune i Sør-Trøndelag fylke og Dovre og Lesja kommuner i Oppland fylke.

Slik kommer du til Dovrefjell-Sunndalsfjella:

Med tog: Dovrebanen til Dombås, Hjerkin, Kongsvoll eller Oppdal.

Raumabanen til Lesja, Bjorli eller Åndalsnes.

Med buss eller bil: E6 over Dovrefjell; Dombås-Oppdal, E136 Dombås-Åndalsnes, RV660 Åndalsnes-Sunndalsøra og RV 70 Sunndalsøra-Oppdal.

Informasjon om overnattings- og servicetilbud:

Nasjonalparkriket Reiseliv AS, tlf. 61 24 14 44, www.rondane-dovrefjell.no

Bjorli- Lesja reiseliv, tlf. 61 24 56 45, www.bjorli.no

Oppdal Turistkontor, tlf. 72 40 04 70, www.oppdal.com

Sunndal turistkontor, tlf. 71 68 99 80, www.sunndal.com

Dovre turistkontor, tlf. 61 24 14 44, www.dovrenett.no

Neset reiselivslag, tlf. 71 23 11 99, www.opplevneset.com

Hytter:

Det finnes noen turisthytter i nasjonalparken, eid av DNT- avd. Oslo og Kristiansund og Nordmøre turistforening.

Tips:

Fjellet Snøhetta er et av høydepunktene i nasjonalparken og gir en flott utsikt. Turen til toppen er godt merket både fra Reinheim og Snøheim.

Nasjonalparker:

iNasjonalparker, post@nasjonalparker.org, www.nasjonalparker.org

Norsk Villreinsenter Nord, post.nord@villrein.no, www.villrein.no

Kart: Turkart Dovrefjell (1:100 000), Dovrefjell-Sunndalsfjella 1:100 000 (vestre del) og Dovrefjell- Knutshø 1:100 000 (østre del), samt flere kartblad i N50-serien (1:50 000).

Opprettet: 1974, utvidet i 2002

Areal: 1693 km² (4367 km² inkludert tilgrensende verneområder)

Tilgrensende verneområder:

Dalsida LVO, Eikesdalsvatnet LVO, Fokstugu LVO, Hjerkin /Kongsvoll /Drivdalen LVO, Jora LVO, Knutshø LVO, Åmotan-Gravudalen LVO, Åmotdalen LVO, Sandgrovbotn-Mardalsbotn biotopvernområde, Torbudalen biotopvernområde, Fokstumyra NR, Nordre Snøfjelljønn NR, Flåman NR, Jutneset NR, Einunnalsranden NR, Meløyfjorden NR, Bjørndalen NR, Svarthaugan NR, Hjerkinholen NR og Grimsmoen NR

Forvaltning:

Dovrefjell nasjonalparkstyre, fmoppst@fylkesmannen.no, tlf. 61 26 60 00

Oppsyn:

Statens naturoppsyn Dombås (tlf. 48 07 37 52) og Sunndalsøra (tlf. 94 81 79 88)

Fjelloppsynet i Dovre (tlf. 95 96 33 14), Lesja (tlf. 95 84 42 83), Oppdal (tlf. 48 21 26 90), Sunndal (tlf. 41 45 96 47) og Neset (tlf. 41 41 73 74)

Mer informasjon:

www.norgesnasjonalparker.no

www.nasjonalparkstyre.no

M216/2014

Layout: Guri Jermstad AS. **Foto:** Kristin S Karlsen (KSK), Bård Bredesen/ Naturarkivet.no (BB), Per Jordhøy (PJ), Kim Abel/ Naturarkivet.no (KA), Norsk Villreinsenter nord/ diephotodesigner.de (NVN), Heidi Ydse (HY/SNO) og Arne Johs Mortensen (AJM/SNO).

Forsidebilde: Moskus (BB) og svart/hvit: Fjellrev (BB)

Baksidebilde: Merkede stier (AJM/SNO)

Trykk: GRØSET™

Norges nasjonalparker – vår felles naturarv

Vi oppretter nasjonalparker for å ta vare på store naturområder – fra hav til fjell. For naturens egen skyld, for oss og for kommende generasjoner.

Nasjonalparkene rommer storslagen natur med variert dyre- og planteliv, fosser og breer, høye fjell, endeløse vidder, dype skoger, vakre fjorder og kystområder. I tillegg finner du kulturminner som viser hvordan områder ble brukt tidligere.

I nasjonalparkene finnes et mangfold av muligheter for gode og spennende naturopplevelser. Bruk den flotte naturen vår – på naturens premisser.

Velkommen til Norges nasjonalparker!

